

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа

Имплементирано
од Советот на Европа

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА - БУРСА ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
MINISTRETKA NA OBRAZOVANIE I NAUKA - BURSA ZA RAZVJET EKONOMIETE

Информативен материјал за заштита на
деца од основно училиште од трговија со
деца преку употреба на интернет измама

СПРЕЧУВАЊЕ НА ТРГОВИЈА СО ДЕЦА

Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје

Деловен центар „Соравија“
Филип Втори Македонски 3
1000 Скопје
Тел.: +389 2 3 100 333

Веб-страница: <http://horizontal-facility-eu.coe.int>
Е-пошта: horizontal.facility@coe.int
Facebook: @jp.horizontal.facility
Twitter: @CoE_EU_HF

Дозволена е репродукција на извадоци (до 500 збора), освен за комерцијални цели сè додека интегритетот на текстот е сочуван, извадокот не се користи вон контекст, не се даваат нецелосни информации или генерално не се наведува читателот во погрешен правец во однос на природата, опсегот или содржината на текстот. Секогаш мора да се наведе изворниот текст на следниов начин, „© Советот на Европа, година на издавање“. Сите други барања во врска со репродукцијата/преводот на целиот или делови од документот, треба да се достават до Директоратот за комуникација, Совет на Европа (-67075 Strasbourg Cedex или publishing@coe.int).

© Совет на Европа, ноември 2021. Сите права се задржани. Правата на користење ги има Европската Унија под одредени услови.

Овој производ е изработен со финансиска поддршка на Европската унија и на Советот на Европа. Ставовите изразени овде во никој случај не може да се сметаат за одраз на официјалното мислење на која било од страните.

Драги деца,

Зборовите „трговија со луѓе“ и „трговија со деца“ не се зборови што често може да слушнат.

Дали знаете што значат тие? Дали знаете каква опасност кријат?

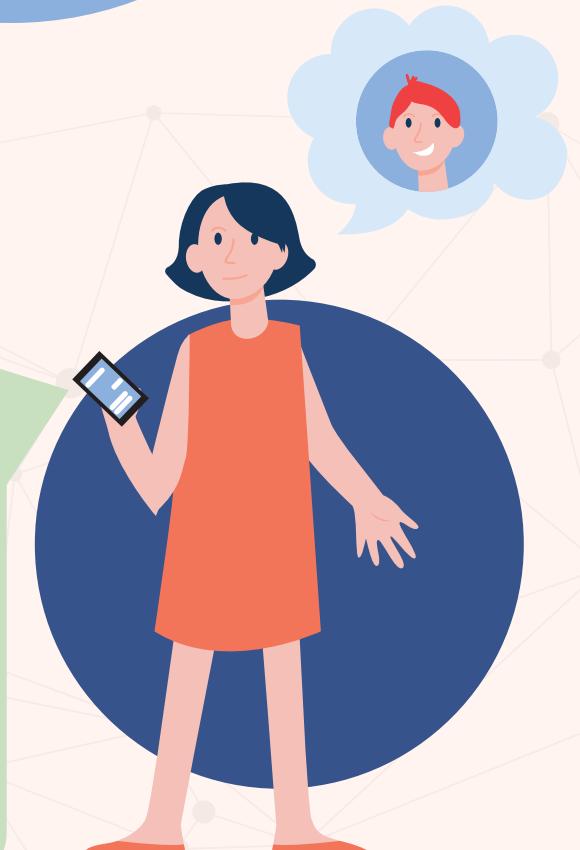
Брошурата ќе ви помогне да го разберете значењето на овие зборови за да може да се заштитите да не станете жртва на трговијата со деца и злоупотребата на деца.

**Ангела ни ја раскажува нејзината приказна.
Таа беше измамена преку Интернет од лажен пријател.**

Моето име е Ангела. Имам само 13 години. Одам во основно училиште во Скопје и сум добра ученичка. За мојот роденден и поради добрите оценки на училиште, моите родители ми купија мобилен телефон. Си играл многу на мојот телефон. Една вечер, на една од социјалните мрежи, некое момче ми испрати покана да бидеме пријатели. Рече дека неговото име е Ангел и дека е осмо одделение. Не знам зошто, но веднаш ја прифатив поканата. Следниот ден, рано наутро, добив порака од него и почнавме да разговараме.

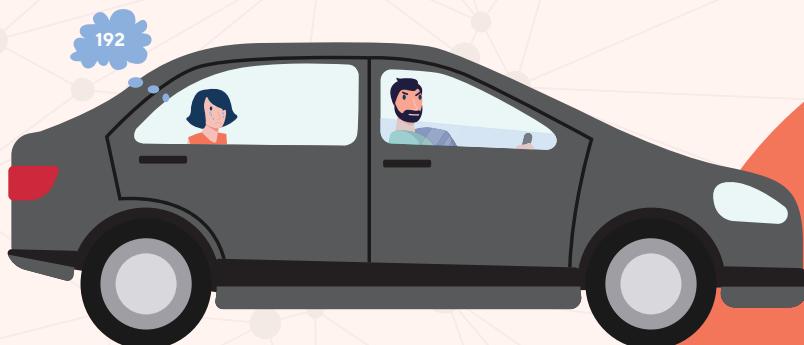
Ми се допаѓаа нашите долги разговори, зборувавме со часови, Ангел ми испраќаше срциња. По некое време ми предложи да се сртнеме после часовите. Прифатив. Не можев да дочекам да завршат часовите. Се сртнавме во кафетерија за да не ќе видат некои од нашите пријатели. Ангел ми кажа колку многу му се допаѓам.

Таа вечер ми побара да му испратам фотографија на која сум сама во костим за капење. Реков дека немам такви фотографии. Ме замоли да направам таква фотографија и да му ја испратам. Го послушав и иако беше многу доцна, му испратив моја фотографија во костим за капење. Беш подгответена да направам сè што ќе побара. Ангел ми кажа дека сум прекрасна, но дека фотографијата е замаглена поради мојот телефон. Тој рече дека штотуку купил нов телефон, па може да ми го даде неговиот стар телефон, кој е многу подобар од мојот. Се согласив и се договоривме да се видиме наредниот ден во истата кафетерија.

СПРЕЧУВАЊЕ НА ТРГОВИЈА СО ДЕЦА

Кога дојдов во кафетеријата, тој не беше таму. Пет минути подоцна, дојде еден човек. Рече дека е таткото на Ангел. Ми рече дека Ангел имал треска и не може да дојде. Неговиот татко ме праша дали сакам да го посетам Ангел. Се согласив и отидовме таму со неговиот автомобил. Кога стигнавме во куќата, таму беше некој друг човек што нè чекаше. Ја заклучи вратата. Двајцата мажи зборуваа тивко и јас беше многу уплашена. Не можев да слушам за што зборуваат, но видов дека непознатиот човек му дава пари на таткото на Ангел кој потоа рече: – “Твоја е”. Непознатиот човек ме стегна за раката и рече “Ајде да одиме!..” Јас плачев, но тој ме влечеше, иако му се спротивставував. Ме турна на задното седиште од неговиот автомобил и ја заклучи вратата. Тој сè уште стоеше надвор и зборуваше на телефон. Во тој момент се сетив на бројот на полиција 192. Скришно се јавив во полиција и им го кажав бројот на регистарските таблички од автомобилот (ги запаметив додека непознатиот човек ме влечеше кон автомобилот). Непознатиот човек влезе во автомобилот и продолжи да разговара на неговиот телефон. Се договори со некого за локацијата каде треба да ме однесе и зборуваше за цена. Кога излеговме на автопатот се слушна полициска сирена. Човекот проба да избега, но беше фатен и уапсен. Им ја раскажав на полицаците целата приказна и им го дадов бројот на лажниот Ангел. Полицијата успеа да ги фати и да ги уапси трговците со деца.

Ангела беше злоупотребена и можеше да заврши како жртва на трговија со деца, далеку од нејзиното семејство.

Што се случи со Ангела?

Таа не знаеше ништо за
сајбер/интернет измама и за трговија со деца

Таа воспостави контакт со лице со
лажен профил

За кратко време, таа започна да му
верува и ја прифати комуникацијата

Таа не се довери никому

Таа не разговараше со никој
за средбите

Таа криеше од нејзините родители
дека добила телефон на подарок

Таа можеше да биде злоупотребена и
продадена од страна на трговците

Кога таа ја увиде опасноста, веќе можеше
да биде предоцна за да избега

ОВА Е ТОА ШТО ТРЕБА ДА ГО ЗНАЕТЕ:

Како доаѓа до трговија со деца преку интернет и социјални мрежи?

Контакти кои настојуваат на покани за пријателство имаат за цел склонување на сомнителни он-лајн пријателства. После тоа следи покана на сок и понатамошна дружба, каде се изјавува лажна лубов и завршува со уцени, закани, киднапирање и трговија и злоупотреба на деца. Ако децата сакат да кажат што им се случува, тие се уценувани дека нивните фотографии или приказни ќе бидат споделени со нивните родители, пријатели, и на социјалните мрежи.

Како можеш да се заштитиш од он-лајн регрутирање (врбување) и измами?

Не прифаќај брзи и атрактивни пријателства на социјалните мрежи

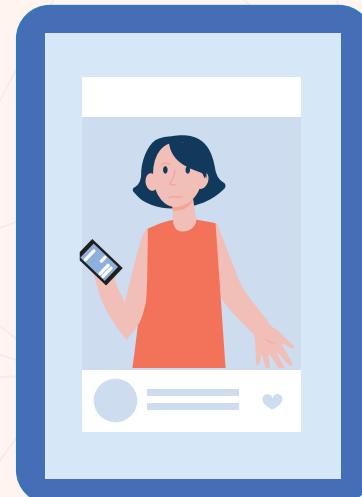
Проверувај го профилот на лицето со кое сте во контакт, можеби е лажен

Не верувај веднаш на информациите споделени на профилот

Не разменувај фотографии кои подоцна би можеле да бидат злоупотребени

Доколку прифатиш непознат за пријател, зборувај за тоа со некој кому веруваш

Не споделувај твои лични податоци, особено информации поврзани со твојата приватност (телефон, адреса)

Ако имаш било какви сомненија околу профилот на личноста на социјалните мрежи, одложи го состанокот

Пред или веднаш после прифаќањето на било какви подароци, зборувај со еден од твоите родители или со наставникот/чката

Запомни го бројот на линијата за помош (полиција, невладина организација)

Зборувај за било кој од твоите проблеми со твоите родители, наставник/чка или со училишниот психолог

Особено ако прифатиш покана за средба (состанок или покана на сок), остави порака дома или на пријател кому веруваш за местото на состанокот

Што е трговија со деца?

Трговијата со деца е сериозен вид на кривично дело кој се состои од врбување, превезување, пренесување, засолнување или прифаќање на дете со цел експлоатација. Целта на трговијата со деца е злоупотреба на детето во повеќе различни форми, најчесто сексуална експлоатација, вклучувајќи ја и експлоатацијата по пат на интернет, продукција и пренесување на снимен материјал со сексуална злоупотреба на деца, принудно питачење, принудна работа, принуден брак, принуда на криминални дејствија или отстранување на органи. Согласноста на детето на експлоатацијата не е релевантна.

Трговијата со деца го загрозува психо-физичкиот развој на децата, нивното здравје, образование и остава тешки и долгорочни последици врз детето жртва.

Овој и други случаи носат порака за тебе:

- ✉ Не верувај слепо на он-лајн состаноци и пријателства,
- ✉ Не верувај слепо на он-лајн огласи,
- ✉ Биди информиран/а и зборувај со најмалку една личност за тоа каде си и со кого се состануваш,
- ✉ Ако се почувствуваш загрозено, зборувај со еден од твоите родители и/или со наставникот/чката, психологот/педагогот на училиште,
- ✉ Запомни го или чувај го бројот на полиција со тебе,

Ова е единствен начин ДА СЕ ЗАШТИТИШ од тоа да бидеш измамен/а или посрамотен/а на СОЦИЈАЛНИТЕ МРЕЖИ И ДА НЕ СТАНЕШ ЖРТВА НА ТРГОВИЈА СО ДЕЦА

Начини на кои децата се заробуваат преку интернет:

Преку воспоставување на он-лајн пријателства со луѓе кои пишуваат со многу граматички и правописни грешки или луѓе кои инсистираат на среќби и фотографии или си играат со твоите чувства.

Верување во примамливи он-лајн огласи, "одлични зделки" или "натпревар на деца таленти"

Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје
Деловен центар „Соравија“
Филип Втори Македонски 3
1000 Скопје
Тел.: +389 2 3 100 333

Веб-страница: <http://horizontal-facility-eu.coe.int>
E-пошта: horizontal.facility@coe.int
Facebook: @jp.horizontal.facility
Twitter: @CoE_EU_HF

Овој производ е изработен со финансиска поддршка на Европската унија и на Советот на Европа. Ставовите изразени овде во никој случај не може да се сметаат за одраз на официјалното мислење на која било од страните.

Советот на Европа е водечка организација за човековите права на континентот. Таа се состои од 47 држави членки, вклучувајќи ги сите држави членки на Европската унија. Сите држави членки на Советот на Европа ја потпишаа Европската конвенција за човекови права, која претставува меѓународен договор за заштита на човековите права, демократијата и владеењето на правото. Европскиот суд за човекови права ја следи примената на оваа конвенцијата од страна на државите членки.

www.coe.int

Финансирано
од Европската Унија и
Советот на Европа

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Имплементирано
од Советот на Европа

Земите членки на Европската Унија одлучија да ги поврзат своите знаења, ресурси и судбини. Заедно тие изградија зона на стабилност, демократија и одржлив развој, истовремено одржувајќи ја културната разновидност, толеранцијата и индивидуалните слободи. Европската Унија се залага за споделување на своите постигнувања и вредности со држави и народи и надвор од нејзините граници.

www.europa.eu

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА - ЕУРОПА ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
MINISTERSTVO IZ OBRAZOVANJA I NAUKI - ЕУРОПА ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАНИЯ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE - BUREAU FOR DEVELOPMENT OF EDUCATION

